

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНІ ТЕРАПЕВТИЧНІ ТЕХНІКИ
В СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Рівень освіти другий (магістерський)
Освітня програма Соціальна педагогіка
Спеціальність 231 Соціальна робота
Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання курсу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Сучасні терапевтичні техніки в соціально-педагогічній діяльності
Освітня програма	Соціальна педагогіка
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс/семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 8 год. Практичні заняття – 22 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета курсу: сформувати професійну компетентність майбутніх фахівців із соціальної роботи з використання різноманітних терапевтичних технік у роботі з дітьми, сім'ями, іншими категоріями клієнтів з метою адаптації, профілактики негативних явищ, корекції емоційних та поведінкових розладів, гармонізації внутрішнього стану клієнта, особистісного розвитку, формування здорової й творчої особистості тощо.

Завдання курсу:

- надати уявлення про соціотерапевтичний підхід в соціальній роботі;
- розкрити основні функції та переваги сучасних терапевтичних технік як найбільш екологічного методу взаємодії з клієнтом;
- ознайомити здобувачів вищої освіти з процесуальними особливостями використання сучасних терапевтичних технік та специфікою проведення індивідуальної та групової терапії;
- ознайомити студентів з основними напрямками та видами сучасних терапевтичних технік, теоретико-практичними аспектами їхнього використання; техніками та прийомами, якими соціальний працівник може послуговуватися у професійній діяльності;
- ознайомити з технологією проведення окремих арттерапій (ізотерапія, бібліотерапія, казкотерапія, ігрова терапія, пісочна терапія, музикотерапія, танцювальна терапія, метафоричні асоціативні карти, фототерапія, мандалотерапія, дудлінг та зентангл).

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність розробляти і управляти проектами.

ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

Фахові компетентності

ФК 1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

ФК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

ФК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

ФК 4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

ФК 7. Здатність до професійної рефлексії.

ФК 8. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень.

ФК 9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

ФК 11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.

ФК 12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

ФК 14. Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

ПРН 8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.

ПРН 10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної

роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.

ПРН 11. Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командоутворення та координувати командну роботу.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Поняття «терапевтичні техніки», їхні сутність та класифікація. Сутність сучасних терапевтичних технік, їхнє значення для соціально-педагогічної діяльності.	Знати сутність поняття «терапевтичні техніки», їхню класифікацію. Усвідомлювати значення сучасних терапевтичних технік для соціально-педагогічної діяльності.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
2.	Використання сучасних терапевтичних технік у процесі реалізації основних функцій соціального працівника.	Вміти застосовувати сучасні терапевтичні техніки у процесі реалізації основних функцій соціального працівника (діагностичної, прогностичної, організаційно-комунікативної, психокорекційної, соціально-педагогічної підтримки, психотерапевтичної, реабілітаційної, аніматорської, фасилітативної).	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
3.	Сутність арттерапії та особливості проведення арттерапевтичного заняття.	Знати сутність арттерапії та особливості проведення заняття. Знати алгоритм проведення занять із арттерапії для різних категорій клієнтів.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
4.	Образотворче мистецтво, колаж, орігамі, мандалотерапія, дудлінг та	Вміти застосовувати засоби образотворчого мистецтва у роботі з різними категоріями клієнтів, проводити заняття з дудлінгу та зентанглу.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного

	зентангл в соціальній роботі.		заняття
5.	Казкотерапія та пісочна терапія у практиці соціальної роботи.	Вміти використовувати казку у просвітницькій та профілактичній роботі; підбирати і проводити психокорекційні ігри.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
6.	Фототерапія та бібліотерапія в практиці соціальної роботи.	Вміти застосовувати фототерапію та бібліотерапію для вирішення особистих проблем клієнта; визначати можливі терапевтичні ефекти для кожного випадку застосування.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
7.	Соціотерапії, які використовують з лікувальною метою.	Вміти використовувати слово, невербальні умовні подразники, безпосереднє соціальне середовище, різні форми соціальної активності з метою зміни особи ставлення до себе, свого стану й оточення.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
8.	Музична та танцювальна терапії.	Вміти підбирати і застосовувати музичні твори для релаксації; використовувати потенціал танцю у роботі з різними категоріями клієнтів.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
9.	Іпотерапія, особливості її застосування.	Знати про лікувальні властивості іпотерапії, вміти визначати її можливі ефекти для дітей та дорослих.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання

			індивідуальних завдань
10.	Використання сучасних терапевтичних технік у роботі з різними групами клієнтів.	Вміти застосовувати сучасні терапевтичні техніки у роботі з різними групами клієнтів.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
11.	Індивідуальна та групова терапія, особливості застосування.	Знати особливості застосування індивідуальної та групової терапії, вміти проводити терапевтичні заняття з різними групами клієнтів.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
12.	Сімейна терапія як одна з терапевтичних технік. Особливості сімейної терапії.	Вміти реалізувати сімейну терапію як різновид соціотерапевтичної допомоги.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Практичне заняття	35
Контрольна робота	50
Самостійна робота	10
Індивідуальне заняття	5
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Вид контролю – залік.</p> <p>Максимальна оцінка – 100 балів, з них: 35 балів за поточне оцінювання; 50 балів – за контрольну роботу; 10 балів – за самостійну роботу; 5 балів – за індивідуальне завдання.</p> <p>По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих у 5-бальній шкалі оцінок на практичних заняттях множиться на ваговий коефіцієнт 7, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 35 балів.</p>
Вимоги до письмової роботи	Повне та послідовне розкриття питань і завдань роботи.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 50 балів (35+10+5).
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
<p>Література:</p> <p><i>Основна</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Корпач Н. І. Соціотерапевтичний підхід у соціальній роботі з дітьми та сім'єю, які опинились у складних життєвих обставинах // Соціальна робота з сім'ями: теорії, моделі, ефективні практики : колективна монографія. Волинський національний університет імені Лесі Українки / за редакцією В. Петровича, С. Чернети. Луцьк : ФОП Галяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021. С. 271–300. 2. Полторак Л. Ю. Арт-терапія в соціальній роботі : навчальний посібник. Херсон : ФОП Грінь Д. С., 2014. 152 с. 3. Сорока О. В. Арт-терапія: теорія і практика : навчально-методичний посібник. Тернопіль : Астон, 2014. 195 с. 4. Тараріна О. Практикум з арт-терапії у роботі з дітьми : науково-метод. посіб. / пер. з рос. Т. Щегельської. Київ : АСТАМІР-В, 2019. 256 с. 5. Федій О. А. Естетотерапія : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2012. 304 с. 	

Додаткова

1. Арт-терапевтичні техніки у роботі практичного психолога: рекомендації щодо використання арт-терапевтичних технік у роботі практичного психолога закладів освіти. URL: https://static.klasnaocinka.com.ua/.../art_terapiya_u_roboti_psiholo.
2. Використання арт-терапевтичних технологій у роботі практичного психолога. URL: <https://vseosvita.ua/library/vikoristanna-art-terapevticnih-tehnologij-u-roboti-prakticnogo-psihologa-117875.html>.
3. Городиська В. В. Упровадження арт-терапії як інноваційної технології у дошкільних закладах освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 69. Т. 1. С. 56–61.
4. Докторович М. О., Рурик Г. Л., Хозраткулова І. А. Арт-терапія в діяльності психолога та соціального педагога. Київ : Редакція загальнопедагогічних газет, 2014. 97 с.
5. Замашкіна О. Д. Роль арт-терапевтичної роботи з підлітками, схильними до девіації. *PERSPECTIVES OF WORLD SCIENCE AND EDUCATION*. Осака, 2019. С. 211–219.
6. Ільченко І. С. Арт-терапія : навчальний посібник. Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. 150 с.
6. Колпакчи О. С. Арт-терапія: курс лекцій : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 288 с.
7. Корпач Н. І. Арт-терапії у практиці соціального гувернера в умовах сім'ї. *Humanitas*. Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 1. С. 28–35.
7. Лялькотерапія. URL: <https://studfile.net/preview/5601417/page:7/>
8. Михайлюк М. В. Арт-терапія як рушійний метод коригування девіантної поведінки підлітків. *Соціальна робота і сучасність: теорія та практика професійного й особистісного розвитку соціального працівника : матеріали Десятої Міжнародної науково-практичної конференції (18 грудня 2020 року, м. Київ) / КПІ ім. Ігоря Сікорського, ФСП, КФ. Київ : Ліра-К, 2020. С. 128–130.*
9. Олійник І. В. Арт-терапія як одна з інноваційних психолого-педагогічних технологій у професійній діяльності соціальних працівників. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2018. Вип. 61. С. 208–213.
10. Пісочна терапія для дітей дошкільного віку. URL: <http://udnz15.org/statti/pisochna-terapiya-dlya-ditej-doshkilnogo-viku.html>.
11. Сорока О. В., Калаур С. М. Потенціал арт-терапії в процесі формування позитивного інклюзивного освітнього середовища дошкільних навчальних закладів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2018. Вип. 58–59. С. 207–215.
12. Федій О. А. Танцювальні засоби естетотерапії в професійній педагогічній діяльності. *Вища освіта України – Додаток 3, том V (12)*. 2008. Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». С. 601–608.

7. Контактна інформація

Кафедра	кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Сабат Наталія Іванівна Викладачі ЗВО України, запрошені за попереднім погодженням
Контактна інформація викладача	+38098-6702613 nataliia.sabat@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника➤ Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника➤ Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять	Пропуски практичних занять відпрацьовуються в

(відпрацювання)	<p>обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	<p>Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються «Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Невідповідна поведінка під час занять	<p>Діяти відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-OOP.pdf.</p>
Додаткові бали	<p>Студент може отримати додаткові бали згідно «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf.</p> <p><i>Рекомендовані платформи:</i> українська освітня платформа Prometheus; українська студія онлайн-освіти EdEra; онлайн-платформа Coursera; онлайн-платформа Udemy Business; Перша дистанційна платформа громадянської освіти від Відкритого Університету Майдану BYM online.</p>

	<p><i>Платформи для неформальної освіти в ПНУ:</i> Центр інноваційних освітніх технологій «PNU EcoSystem» https://ciot.pnu.edu.ua/; проектно-освітній центр «Агенти змін» http://agencyzmin.pnu.edu.ua/en/home/.</p>
--	---

Викладач

Сабат Н. І.